UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An iudicium ei datum, quia filius hominis est?

urn:nbn:de:hbz:466:1-83011

Visual Library

Syrus habere vitam dicit in essentia sua בקבומה *bacummech.* Verbum in Scripturis inusitatum, quod rem ipsam seu intimam essentiam significat.

§. 2. Athanasius libro tertio de Assumptione, illas omnes comparationes, quibus dicunt aliquid accepisse, aliasque pro infirmitate hominis dictas esse.

VERSVS 27.

Et potestatem dedit ei iudicium facere, quia Filius hominis est.

QVÆSTIO I.

An Iudicium ei datum; quia filius hominis est?

§. 1. IVdiciariæ potestatis non videtur commoda causa reddi, quia filius hominis est. Idcircò enim quia Deus est, Iudex est viuorum & mortuorum. Itaque distinctionem mutant Chrysostomus & Euthymius, & quod illa verba: *Quia filius hominis*, ad sequentia referunt.

Alii retinent lectionem consuetam. Causam autem dati iudicii sic exponunt. Cum CHRISTVS non modò Deus sit, verum etiam homo, datam illi à Deo iudicandi potestatem, quod accommodate fiat, vt homo ab homine iudicetur.

Nam Pauli Samosateni iam olim damnata est expositio. Ideò datum iudicium quia filius hominis, hoc est, purus homo est, alioqui si Deus esset non datum esse, sed ex semetipso habiturum esse. Iudicat igitur homines Christus homo, ne quis causari possit, difficiles ad Deum aditus esse. Idcirco Christus salutis auctor homo hominibus adfert gratiam ad gloriam, ne quis longè petendam salutem arbitretur.

§. 2. Cæterum communem lectionem præferendam esse, auctoritas & ratio suadet. Augustinus libro primo. de Trin. cap. decimotertio. ita legit. Vigil. libr. quinto. contra Eutycheten, omnes Latini ex Græcis Cyrillus. Quin Iun. & Trem. collegas refutat Beza: "[At ego certè non video, cur hæc non multò melius "cum præcedentibus connectantur: neque Samosa- "tenum pro huius distinctionis auctorem fuisse; "quamuis falsa declaratione hunc locum corruperit. "Certè coactam esse Chrysostomi expositionem, & "verborum collocatio & sermonis ipsa series ostendit: "& Augustinus eam distinctionem sequitur, quam il- "le Samosateno tribuit: vt planè appareat Latinam "Ecclesiam ita semper legisse. Consentiunt veteres o- "mnes Græci codices quos vidimus. Cyrillus quoque "non aliter distinguit: cuius verba Erasmus in hunc "locum vel non satis attentè legit, vel non satis accu- "ratè descripsit. Sic enim illi ad verbum, Nolite, in- "quit, mirari, si cum me hominem videatis, suscitatu- "rum tamen mortuos me pollicear, & in iudicium "deducturum miniter; dedit enim mihi viuificandi "virtutem Pater, dedit iudicandi potestatem. Sed vt "lubricam Iudæorum mentem his retinere studuit, sic "aliorum quoque curam non paruam habuit. Qua- "propter causam, quare hæc sibi data à Patre dixe- "rit, illico subiecit, dicens, Quia filius hominis "est. Vt intelligamus omnia sibi data fuisse vt "homini: qui cum creatura sit nihil habet à se- "ipso.]

Deindè nuda esset repetitio nisi addatur ratio illa: *Quia in filius hominis est.*

Denique non cohærent, cum sequentibus. Præterquam enim quod duriter verba transmittantur; cum dicitur: Quia filius hominis est, nolite mirari hoc, cum naturalis ordo sit.

Nolite mirari quia filius hominis est, etiam pronomen τοῦτο hunc modum excludit.

§. 3. Itaque non modo rationem reddet, cur sibi ista dicta sint; nempe quia velint hominem iudicem hominum, sed ad Danielis Prophetiam alludit, ex eaque probat filium hominis; ea præstantia ac dignitate futurum; vt iudicare possit verba Danielis capite septimo, vers. decimotertio. *Aspiciebam ego in visione noctis, & ecce cum nubibus cœli quasi filius hominis veniebat, & vsque ad antiquum dierum peruenit: & in conspectu eius obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem, & honorem, & regnum: & omnes populi, tribus, & linguæ ipsi seruient: potestas eius potestas æterna, quæ non auferetur; & regnum eius quod non corrumpetur.* *Hoc iudicio Prophetiæ Danielis completa est.*

Omnibus enim palam constabat illum filium hominis Messiam esse, ad se verò pertinere, testificatio Ioannis & miracula probabant.

§. 4. Syriacam distinctionem opponunt, & contendunt omninò sic legendum. Verba sic habent דבראה הו דין דאנשא *dabberá hu den danaschá: filius hic verò hominis; nem remini in hoc.* Particulam *den* putant efficere, vt hæc distinctio facienda sit. Mihi diuersum videtur. Nam initio ponitur ד ante *berá*, quod signum est potius esse in regimine. Nec vnquam ita Syri loquuntur, vt ד vel ד sit idem quod ὅτι *quia*, multo minus vt postponatur illi verbum, vti hoc loco. Sed signum est genitum, vt si Syra examinemus, sensus sit: Dedit illi facere iudicium; filii verò hominis; nolite mirari. Qui cum ineptus sit, non ambigo corruptum esse. Tertulliani lectio alia habet *quâ* alia *quia*; sed communem distinctionem sequitur, vt & Cyprianus libro 2. test. aduers. Iudæos cap. 5. & Rufinus in Symbolo. *Syra lectio dubia.*

VERSVS 28.

Nolite mirari hoc, quia venit hora in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem Filij Dei.

QVÆSTIO I.

Quid vetat mirari?

§. 1. IAM ostendi ad verba præcedentia hoc referendum non esse. Sed neque ad sanationem Paralytici pertinet; sed id quod persuadere conatur: nempe sibi ius vitæ & necis in omnes datum. Hoc, inquit, nolite mirari; neque illud quod nunc mortuos aliquot suscito. Hoc enim priuatim & in paucis facio, at verò olim hora aduenient, cum omnes quotquot mortui sunt audient vocem filii hominis, resurgent vel ad vitam vel ad damnationem. Non igitur mirum si potestatem vitæ & mortis sibi vendicat, cum omnes mortuos suâ voce excitaturus sit. *Non mirũ nunc paucos mortuos suscitari à Christo, olim omnes suscitabit.*